

ज्ञान प्रबोधिनी

सौर फाल्गुन १९३६ चे

मासिक वृत्त

सौर चैत्र १, शके १९३७ दि. २२/३/२०१५

ज्ञान प्रबोधिनी प्रशाला

प्रदर्शन व अभिव्यवती सादरीकरण

दि. २४ व २५ मार्च इ. ७वी ते १० वी मुले व मुली

वेळ : सायं. ४.०० ते ७.३०

स्थळ : आणणाभाऊ साठे सभागृह, पुणे ४३

संयोजक प्रशिक्षण शिबिर

दि. १२ ते १४ एप्रिल

अधिक माहितीसाठी संपर्क : छात्र प्रबोधन कार्यालय

प्रश्नोत्तर-रूप चिंतन

प्रश्न : ज्या विभागांमध्ये शालेय किंवा पदवीपूर्व महाविद्यालयीन विद्यार्थी नाहीत आणि ज्यांचे काम वर्षभर चालू असते अशा विभागांमध्ये वर्षारंभ व वर्षान्त हे दोन्ही संस्कार वेगवेगळे घ्यावेत का ? तसे घ्यायचे असल्यास वर्षारंभ व वर्षान्तामध्ये किती दिवसांचे अंतर असावे ?

उत्तर : वर्षारंभ व वर्षान्त हे जुन्या शैक्षणिक संस्कारांचे सुधारित रूप आहे. वर्षान्त संस्कार हा फार पूर्वीच बंद पडला होता. धर्मनिर्णय मंडळाने फक्त उपाकर्म म्हणजेच श्रावणी या संस्काराला सुधारित रूप दिले. आपण त्यातही सुधारणा करून वर्षारंभ उपासनेची पोथी बनवली. उत्सर्जन संस्कार बंद पडल्यामुळे धर्मनिर्णय मंडळाने त्याची सुधारित पोथी केली नव्हती. आपण वर्षारंभ संस्कार शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीशी जोडल्यामुळे बंद पडलेल्या उत्सर्जन संस्काराचे शैक्षणिक वर्षाच्या शेवटी वर्षान्त उपासनेच्या रूपात पुनरुज्जीवन केले. वर्षारंभ व वर्षान्त हे दोन्ही संस्कार शैक्षणिक वर्षाशी जोडल्यामुळे शैक्षणिक विभागांमध्ये साहजिकच एका वर्षान्ताच्या उपासनेनंतर पुढच्या वर्षारंभ उपासनेपर्यंत दोन ते चार महिन्याचे अंतर पडते.

ज्या विभागांमध्ये वर्षभर अखंड काम चालते व जिथे मुख्यतः प्रौढ सदस्यच संशोधन, प्रशिक्षण, प्रकाशन, पौरोहित्य, व्यवस्थापन, प्रकल्प संचालन अशी कामे करत असतात त्यांनी वर्षभराच्या कामाचा आढावा घेण्यासाठी वर्षान्ताची उपासना जरूर करावी. संकल्प किंवा नियुक्त्या सांगण्यासाठी वर्षान्त उपासनेची वेळ वापरावी किंवा आपल्या विभागाच्या कामाच्या स्वरूपानुसार यंत्रपूजन, सरस्वती पूजन, लक्ष्मी पूजन किंवा वही पूजन या उपासनेच्या वेळी आपले नवे संकल्प सांगावेत. वर्षारंभाची उपासना त्यांनी वेगळी केली नाही तरी चालेल.

वर्षारंभ म्हणजेच श्रावणी म्हणजेच उपाकर्म संस्काराचे मूळ स्वरूप आपल्या संकल्पांचे किंवा ज्ञान परंपरेचे स्मरण करण्याचे आहे. आपल्या विभागाची वर्षारंभाची उपासना व्हावीच असे वाटत असेल तर आपल्या केंद्राच्या शैक्षणिक विभागांबरोबर वर्षारंभ उपासना करावी. वर्षारंभ उपासनेतील श्लोकांमध्ये आणि गद्य संकल्पांमध्ये आपल्या विभागाच्या कामाच्या स्वरूपानुसार बदल करून किंवा भर घालून वर्षारंभाची उपासना १५ जुलै ते ८ ऑगस्ट या प्रबोधिनीच्या अनुक्रमे स्थापना दिन आणि वर्धापन दिनांच्या मध्ये घेतलेली ही चालेल. म्हणजेच विभागाची वर्षान्त उपासना मार्चमध्ये झाल्यावर अडीच ते तीन महिन्यांनी प्रबोधिनीच्या वर्धापन दिनानिमित वर्षारंभ उपासना घ्यावी. वर्षान्त उपासना ते पुढील वर्षारंभ उपासना या कालावधीत आपल्या विभागाचे काम अधिक समाजाभिमुख व अधिक समाजोपयोगी कसे होईल यासाठीचा अभ्यास, प्रयोग व प्रकल्प करण्यासाठी ठरवून वापरावा.

रौप्य महोत्सव : तंत्रशिक्षण भवन, निगडी

तंत्रशिक्षण भवनाचा रौप्य महोत्सवी वर्षाचा सांगता समारंभ सौर फाल्गुन २१ (१२ मार्च) रोजी संपन्न झाला. कार्यक्रमाला टेक्नोफोर चे संचालक मा. प्रवीणजी ढोले, मा. नितीनभाई कारिया व कार्यवाह मा. सुभाषराव देशपांडे उपस्थित होते. कार्यक्रमात रौप्य महोत्सवी कार्यक्रमांचा आढावा घेण्यात आला. तंत्रशिक्षणात काम केलेल्या/करत असलेल्या आजी-माजी अध्यापकांचा व देणीदारांचा सत्कार करण्यात आला. तसेच 'तंत्रमेधाई' या 'डिजीटल' व 'ई' स्मरणिकेचे प्रकाशन करण्यात आले.

ज्ञान प्रबोधिनी, सोलापूर

सौर फाल्गुन ७ (२६ फेब्रु.) रोजी दु. २.४५ ते ४.१५ या वेळात ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ आ. डॉ. रघुनाथजी माशेलकर यांनी संस्थेस भेट दिली. त्यांनी प्रथम प्रशालने मांडलेले प्रदर्शन पाहिले. त्यात समाजदर्शन उपक्रम, वैज्ञानिक प्रयोग, गणिती मॉडेल, विविध कलाप्रकागातील वस्तू इ. पाहिले. त्यानंतर हराळी केंद्राची चित्रफीत पाहिली. मल्लखांब व विविध मनोरे प्रात्यक्षिक पाहणी केली व नंतर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. त्यांनी त्यांची प्रेरणा स्थाने, विद्यार्थ्यांनी देशकार्यास कसे वाहून घ्यायचे, हे कसे ठरवावे व भारताच्या भविष्य घडणीसाठी मूल्याधिष्ठीत शिक्षणाचे महत्त्व इ. वर मार्गदर्शन केले. या भेटीत सोलापूर विद्यापीठाचे कुलगुरु मा. एन. एम. मालदार उपस्थित होते. अमोलदादांनी मान्यवरांचा परिचय करून दिला तर आ. लताताईनी उपस्थितांचे स्वागत केले.

ज्ञान प्रबोधिनी, प्रशाला, पुणे

NCL तरफे Innovative Ideas Competition घेण्यात आली. त्यात इ. ९वी मुलींच्या गटास प्रथम क्रमांकाचे रु. १०,०००/- चे पारितोषिक मिळाले. To study interaction between micro-organisms and its practical use' या विषयावरील प्रकल्प विभा बापट, पूर्ण पैठणकर, युगा सावर्डेकर, सृष्टी राहीगुडे यांनी सादर केला.

सेतुबंधन मेळावे

ज्ञान प्रबोधिनी सोलापूर : सौर फाल्गुन ८ (२७ फेब्रु.) रोजी सेतुबंधन मेळावा झाला. या मेळाव्यात आ. संचालक, आ. लताताई, मा. विवेकराव पोक्हे उपस्थित होते. संवादिनी, सत्संग पौरोहित्य, किशोरी विकास, प्रज्ञा विकास व विविध उपक्रमांच्या माध्यमातून प्राथमिक, माध्यमिक विभागांशी जोडला गेलेला स्थानिक गट असा ७० जणांचा मेळावा झाला. या मेळाव्याच्या निमित्ताने परस्पर परिचय झाला. काही जणांनी पद्य गायन केले. सोलापूर केंद्राच्या उपक्रमांची चित्रफीत दाखवण्यात आली. पेयपानाच्या कार्यक्रमानंतर ही अनौपचारिक गप्पा झाल्या. सर्व अध्यापिका उपस्थित होत्या.

ज्ञान प्रबोधिनी, हराळी : सौर माघ २९ (१८ फेब्रु.) रोजी सेतुबंधन मेळावा आयोजित केला होता. यासाठी मुख्यत्वे माजी विद्यार्थी व कर्मचारी यांना निमंत्रण देण्यात आले होते. शाळा व कृषी विद्यालय यातील एकूण ६५ माजी विद्यार्थी व १५ माजी कर्मचारी या कार्यक्रमासाठी उपस्थित राहिले. ज्ञान प्रबोधिनी, सोलापूर येथील माजी विद्यार्थी श्री. वैभव जम्मा हे सोलापूर जिल्ह्यातील यशस्वी कृषी उद्योजक आहेत. माजी विद्यार्थी व कर्मचारी यांच्या आठवणी, मा. आण्णा व मा. लताताई यांचे मार्गदर्शन व सभेनंतर अनौपचारिक गप्पा असा हा कार्यक्रम आनंदात साजरा झाला.

विस्तार केंद्र, डॉंबिवली : सौर फाल्गुन ३ (२२ फेब्रु.) रोजी डॉंबिवलीत प्रथमच सर्व विभागातील कार्यकर्ते, कार्यकर्त्यांच्या घरातील सदस्य, केंद्राच्या संपर्कातील शाळांचे संचालक, मुख्याध्यापक व शिक्षक वर्षभरात विविध उपक्रमांना येऊन गेलेले पाहुणे यांच्यासाठी आयोजित केलेल्या सेतुबंधन मेळाव्याला १२५ जण उपस्थित होते. या मेळाव्यात ज्ञान प्रबोधिनीच्या विविध केंद्रांची/विभागांची तसेच डॉंबिवली केंद्रातील उपक्रमांची माहिती सांगणारी प्रदर्शनी मांडली होती. मुख्य कार्यक्रमात ‘जोडी कार्य’ स्पर्धेत सहभागी झालेल्या व वर्षभर विविध उपक्रमात जबाबदारी घेऊन काम करणाऱ्या युवक-युवर्तींचा कौतुक सोहळा झाला. गेली वीस वर्षे सुरुवातीच्या काळात विकसिका घेण्यासाठी व पुढील काळात बैठका घेण्यासाठी ज्यांनी आपले घर हस्तमुखाने वापरायला दिले त्या आदरणीय राजेकाकुंचा मा. संचालकांच्या हस्ते मानपत्र देऊन सत्कार करण्यात आला. त्यानंतर केंद्राच्या सर्व विभाग प्रमुखांनी पी. पी. टी. च्या माध्यमातून आपल्या कामाचे निवेदन केले. मा. संचालकांनी आपल्या व्याख्यानात सेतुबंधनाचे उद्दिष्ट, ज्ञान प्रबोधिनी परंपरा, ज्ञान सेतूसारख्या उपक्रमांची उपयुक्तता इ. मुद्यांवर प्रकाश टाकत ‘रूप पालटू देशाचे’ या मुख्य उद्दिष्टाकडे उपस्थितांचे लक्ष वेधत नेमकेपणाने मार्गदर्शन केले.

ज्ञान प्रबोधिनी, अंबाजोगाई : सौर माघ २६ (१५ फेब्रु.) रोजी विवेकवाडी येथे सेतुबंधन मेळाव्याचे आयोजन करण्यात आले होते. या मेळाव्याचे उद्घाटन श्री. द्वारकादास लोहिया यांनी केले. यानंतर शिशुशाळेच्या पालकांचा मेळावा झाला. या मेळाव्याला शिशु अध्यापिका प्रशिक्षण घेतलेल्या सर्व ताई, शिशुविहार पालक उपस्थित होते. यात अनुभव कथन, एक नाटिका यासह चर्चा/गप्पा झाल्या. शेवटी मा. सुभाषराव देशपांडे यांनी सर्वांना मार्गदर्शन केले. दुसऱ्या सत्रात विवेकवाडी येथे विज्ञान व तंत्रज्ञान केंद्रांचे उद्घाटन श्री. मुकुंद मुळे, श्री. चंद्रशेखर आडावदकर, श्री. सुभाषराव देशपांडे, श्री. नंदकिशोर मुंदडा, सौ. आरती मुळेयांच्या उपस्थितीत झाले. दुसऱ्या सत्रात ज्ञान प्रबोधिनीचे कार्यकर्ते, प्रतिज्ञित सदस्य, विद्याव्रती, माजी विद्यार्थी व पालक, प्रबोध कुटुंबिय व हितचिंतकाचे एकत्रीकरण केले होते. या सत्रात अंबाजोगाईतील शिशुशाळा, उपासना केंद्र, दल, निवेदिता गट, माँ शारदा गट, शिक्षक गट व विवेकवाडी प्रकल्पाच्या कामाचे निवेदन झाले. मा. सुभाषराव देशपांडे यांच्या मार्गदर्शनाने हे सत्र संपले. उपासनेने व प्रार्थनेने सेतुबंधन मेळाव्याचा समारोप झाला. उपस्थिती १६० होती.

ज्ञान प्रबोधिनी, अंबाजोगाई : अभिव्यक्ती २०१५

सौर माघ १ (१ फेब्रु.) रोजी अंबाजोगाई केंद्राचा अभिव्यक्ती सादरीकरणाचा कार्यक्रम झाला. या कार्यक्रमात चिमणी गट, मयूर गट (शिशु शाळा), उपासना केंद्र, निवेदिता गट, माँ शारदा गट, पालक गटाने सादरीकरण केले. हा कार्यक्रम चार सत्रांमध्ये झाला. या सोबतच शिशुशाळेच्या माजी विद्यार्थ्यांची भोजनाचा कार्यक्रम झाला. ज्या कुटुंबातील प्रत्येक सदस्य प्रबोधिनीशी जोडलेला आहे अशा कुटुंबांना चारही सत्रांना प्रमुख पाहुणे म्हणून निमंत्रित केले होते. उद्घाटनपर भाषण न करता या पाहुण्यांनी विविध कलांचे सादरीकरण केले. या संपूर्ण कार्यक्रमाला चारही सत्रात मिळून ३,००० उपस्थिती होती.

ज्ञान प्रबोधिनी, निगडी : भौतिक सुविधा सुधार प्रकल्प

ज्ञान प्रबोधिनी नवनगर विद्यालय, निगडी या शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी शालेय भौतिक सुविधा (स्वच्छतागृह) सुधारण्याच्या दृष्टीने हा उपक्रम राबविण्यात आलेला आहे. २००० हून अधिक विद्यार्थ्यांसाठी तळमजला व पहिल्या मजल्यावर मिळून एकूण १८६४ चौरस फूटांचे मुला-मुर्लीसाठी स्वतंत्र असे स्वच्छतागृह नूतनीकरणद्वारे बांधण्यात आले आहे. शालेय व्यवस्थापनासह अन्य दोन संस्थांनी एकत्र येऊन असा प्रकल्प राबविला. या प्रकल्पाचे उद्घाटन श्री. नरपती लुथ्रा, किलोस्कर फौंडेशनचे ट्रस्टी यांच्या हस्ते सौर फाल्गुन २८ (१९ मार्च) रोजी झाले. आपली शाळा किलोस्कर फौंडेशनच्या ‘स्वच्छ व सुंदर शाळा’ स्पर्धेत तसेच ‘किलोस्कर वॉश’ उपक्रमात सहभागी असते.

निवडक आणि महत्वाचे

शैक्षणिक उपक्रम संशोधिका

वा. ना. दांडेकर शिक्षक प्रशिक्षण केंद्र : सौर फाल्गुन २ (२१ फेब्रु.) रोजी शिक्षक प्रबोधन मंचच्या तर्फे मा. विवेक पोंक्हे यांनी 'संबोध निर्मिती' या विषयी उपस्थित असलेल्या ४० शिक्षकांना मार्गदर्शन केले व चर्चा झाली.

बुद्धिमत्ता संवर्धन केंद्र : ज्ञान वर्धन व्याख्यानमाले अंतर्गत सौर फाल्गुन ५ (२४ फेब्रु.) रोजी पुणे शहरातील सहा माध्यमिक शाळेतील इ. ९वी च्या ६३ विद्यार्थ्यकरिता 'संभाव्यता' या विषयी श्री. कल्पेश कोठावळे यांचे व्याख्यान झाले. सौर फाल्गुन १२ (३ मार्च) रोजी इतिहासातील भूगोल या विषयी प्रा. प्रशांत दिवेकर यांचे व्याख्यान झाले. पाच माध्यमिक शाळांमधून आलेल्या ४० विद्यार्थ्यांचा यात सहभाग होता.

ज्ञान प्रबोधिनी, प्रशाला

विविध स्पर्धामधील यश : Computer Intelligence गौतम राजहंस (५वी) - तृतीय क्रमांक,
सृजन वाक्यज्ञ स्पर्धेत (वकृत्व) पर्णवी प्रसाद (६ वी) - प्रथम क्रमांक,
मधुरिमा दातार (७ वी) द्वितीय क्रमांक,
गौरी ठोंबरे (६ वी) द्वितीय, आस्था सूल (६ वी) तृतीय क्रमांक.

स्पर्धा परीक्षा केंद्र, पुणे

मुलाखत वगाचे ५४ विद्यार्थी-विद्यार्थिनी गुजराथ, राजस्थान, झारखंड, छत्तीसगढव ओरिसा ही राज्ये व महाराष्ट्रातील यवतमाळ-अमरावती, नागपूर-गडचिरोली, पालघर-ठाणे या जिल्ह्यांमध्ये अभ्यास दैनंदिनांसाठी गेले होते. 'Governance & Development disparity' या सूत्राच्या आधारे विद्यार्थ्यांनी या सर्व ठिकाणांचा अभ्यास केला. १० व ११ मार्च रोजी सकाळी १० ते दु. १ व दु. २ ते सायं. ५ पर्यंत अकरा विषयांवर पॅनेल पद्धतीने विद्यार्थ्यांनी निवेदने केली.

विद्यार्थी अधिकारी माधव सुलफुले (IFS), विवेक भस्मे, रोहित जोशी, रोहित निगवेकर, विवेक जाधव, हृषिकेश सोनावणे, अमित खटावकर, स्वच्छंदं चव्हाण, प्रसाद वरवंटकर, मोतीलाल शेटे (सर्व IC & ES), प्राजक्ता ठाकूर, अबोली नरवणे, प्रियांका थांमस, प्रशांत सुंभे (सर्व IRS-IT) तसेच भारत दर्शन संपवून पुढील प्रशिक्षणासाठी मसूरीला जाण्यापूर्वी सागर डोईफोडे (IAS - जम्मू काश्मीर), विजय राठोड (IAS, महाराष्ट्र), मयूर गोवेकर (IAS, मणिपूर, त्रिपुरा), औंकार मराठे (DANICS, २००९ सध्या दिल्ली येथे कार्यरत आहे), संदीप कदम (IAS, २००८) जिल्हाधिकारी, मंडी, हिमाचल प्रदेश हे येऊन भेटून गेले.

सागर डोईफोडे ने UPSC नियमित वर्गासमोर भारत दर्शनाच्या अनुभवांचे अतिशय सुंदर विश्लेषण केले. परिस देशमुख (IPS, सध्या SP बारमेर, राजस्थान) याने स्वतःचे पोलीस प्रशासनातील अनुभव अतिशय प्रेरणादायी पद्धतीने UPSC विद्यार्थ्यासमोर मांडले.

प्रज्ञा मानस संशोधिका

संशोधन विभाग - Enhancing Thinking Skill - Intelligence game वर post section testing साठी वा. सुजलताई वाटवे व प्रणिताताई यांनी तोरंबे, उस्मानाबाद येथे एकूण ३५० मुलांचे परिक्षण केले.

मानव संसाधन विकास विभाग

शैक्षणिक उपक्रम संशोधिकेसाठी भारत फोर्ज कंपनीच्या प्रकल्पांतर्गत हडपसर येथे वस्त्यांमधील ६० मुलांचे बुद्धिमापन झाले.

बजाज ऑटो, आकुरी व वाळुंज येथे अनुक्रमे ९८ व १८, Mercedes Benz येथे २३, जे. सी. बी., साठी ५५ जणांचे मूल्यमापन, समुपदेशन व प्रशिक्षणाचे काम पूर्ण झाले.

स्त्री शक्ती प्रबोधन

ग्रामीण- ० ते ६ वयोगटातील मुलांच्या पालिकांसाठी चालू असणारा 'हिरकणी' प्रकल्प नव्याने कुसगाव (१२), शिवापूर (१२), बोरावळे (१५) व भट्टी (१०) येथे सुरु झाला.

कोदवडी (३०), बोरावळे (६६) व पारवडी (५६) येथे हिमोग्राम तपासणी शिबिरे झाली. सर्वत्रच महिलांमध्ये लोहाच्या कमतरतेमुळे रक्तातील हिमोग्लोबिनचे प्रमाण कमी आढळले.

शहरी - उमलत्या वयाशी.... ही कार्यशाळा सौर फाल्गुन ६ (२५ फेब्रु.) रोजी सरिता विद्यालय, पर्वती, पुणे येथे इ. ८वी व ९वी च्या ११५ मुला-मुलींसाठी (एक दिवसाची) झाली. शिशू येथे पालकांसाठी सौर फाल्गुन २० (११ मार्च) रोजी 'बहर जोपासताना' कार्यशाळा झाली. ह्याला १८० पालक उपस्थित होते.

छात्र प्रबोधनतर्फे नेतृत्व संवर्धन शिबिरामध्ये उमलत्या वयाशी ... सत्र भोर येथे सौर फाल्गुन ९ (२८ फेब्रु.) रोजी झाले. ४२ महाविद्यालयीन युवक/युवतींच्या गटासाठी 'तरुणाईची आव्हाने' ही कार्यशाळा घेण्यात आली.

नागरी वस्ती अभ्यासगट

सौर फाल्गुन १० (१ मार्च) रोजी स्फूर्ती दलास मा. संचालक भेटीचे नियोजन केले होते. सुरुवातीला परिचय खेळ घेऊन नंतर संगणकावर मुर्लीना वस्तीचा नकाशा दाखवला. संपूर्ण भारताचा नकाशा दाखवून त्यामध्ये विविध राज्ये, त्या राज्यांची वैशिष्ट्ये व तेथील प्रसिद्ध ठिकाणे यांची माहिती सांगितली. दु.४ ते ५ या वेळेत मा. संचालकांसमोर मुर्लीचे नृत्य सादरीकरण झाले. त्यानंतर स्फूर्ती दलावर संपूर्ण वर्षभरात काय-काय शिकवले त्याचा आढावा घेतला. स्फूर्ती दलाचे संगणकीय कार्यदर्शन (पो.पी.टी.) मुर्लीनी दाखवले. वस्तीशः मुर्लीनी आपली मनोगते समोर येऊन व्यक्त केली व शेवटी मा. संचालकांनी मार्गदर्शन केले. या दलास ४५ मुली उपस्थित होत्या.

काशीवाडी येथे दर शनिवारी मोफत आरोग्य तपासणी केली जाते. सौर फाल्गुन २४ (१५ मार्च) रोजी वय वर्षे ८ ते ३० पर्यंत मुली-महिलांची रक्तगट व हिमोग्लोबिन तपासणी झाली. जनकल्याण पॅथॉलॉजी लँब चे तीन सदस्य उपस्थित होते.

ज्ञान प्रबोधिनी, सोलापूर

माध्यमिक विभाग : सौर माघ २५ (१४ फेब्रु.) रोजी सायं. ५.३० ते ७.४५ या वेळात नॉर्थकोट शाळेच्या मैदानावर क्रीडा प्रात्यक्षिके झाली. यात इ. ५वी ते ९वी चे सर्व विद्यार्थी सहभागी झाले. यावेळी विविध क्रीडा व नृत्याचे एकूण ३६ प्रकारांचे सादरीकरण झाले. या कार्यक्रमास मा. संचालक, आ. आण्णा, मा. लताताई, मा. सुधाकरपंत परिचारक, मा. कमलाकर कुलकर्णी, मा. आनंद जोशी हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. मा. हरीभाऊ गोडबोले, आ. तडवळकर सर व गिरीश कुमठेकर हे उपस्थित होते.

ग्राम विकसन

पाणी टंचाई निवारण कार्यक्रम : केळद (मधली वाढी) येथे पाणी साठवणुकीसाठी सुमारे बारा हजार क्षमतेचा जलकुंभ नुकताच बांधण्यात आला. उन्हाऱ्यात पाणी टंचाईच्या काळात केळद (मधली वाढी) आणि केळदच्या अन्य लांब अंतराच्या वाढ्यांना या टाकीचा उपयोग होणार आहे. रु. २५ हजारांची लोकवर्गणी या छोट्याशया वाडीतून गोळा केली हे विशेष! जलकुंभाचे उदघाटन २६/११ च्या मुंबईमधील अतिरेक्यांच्या हल्याला परतवून लावण्याच्या मोहिमेत प्रत्यक्ष सामील झालेले राष्ट्रीय सुरक्षा यंत्रणेचे माजी कमांडो नवनाथ मोहिते यांच्या हस्ते झाले.

पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम : या कार्यक्रमांतर्गत कोळवडी व केतकावणे (ता. वेल्हे) येथे दोन शेततळ्यांत साठलेला गाळ/माती श्रमदानातून काढून बांधावर टाकण्याचे काम सध्या सुरु आहे. आत्तापर्यंत केपीआयटी (K.P.I.T.) या माहिती तंत्रज्ञान (आयटी) कंपनीतील १२५ पुरुष व २६ महिला अशा एकूण १५१ अभियंता-कर्मचाऱ्यांनी श्रमदानात उत्साहाने सहभाग घेतला.

पाणलोट उपचार प्रकल्प : वेल्हे तालुक्यातील पासली खोल्यातील खोपडेवडी या गावात सध्या शेतबांध दुरुस्ती व जमीन सपाटीकरणाचे काम लोकसहभागातून चालू आहे. यात आत्तापर्यंत २६ शेतकऱ्यांच्या शेतावरील काम पूर्ण झाले असून हे काम शेतकऱ्यांच्या स्वतःच्या ५०% लोकवर्गणीतून आणि ५०% पर्सिस्टंट फौंडेशनच्या अर्थसहाय्यातून करण्यात आले.

ग्राम प्रबोधिनी, साळुंद्रे

केंद्रीय राखीव पोलिस दल (सी. आर. पी. एफ.) कॅम्प तळेगाव, दाभाडे येथे भरलेल्या शिविरात नेहरू युवा केंद्राच्या वर्तीने सौर २३ ते २९ माघ (१२ ते १८ फेब्रु.) दरम्यान राष्ट्रीय आदिवासी सांस्कृतिक महोत्सवाच्या निमित्ताने मिळोराम, ओरिसा, नागालँड, छत्तीसगढ, गोवा, व महाराष्ट्र या राज्यातील आदिवासी मुलांचा सांस्कृतिक आदान-प्रदान महोत्सव झाला. या महोत्सवात “राष्ट्रीय एकात्मता युवक” या विषयावर मा. व्यंकटराव भताने यांनी व्याख्यान दिले. या निमित्ताने विद्यालयाच्या कार्याचा प्रमाणपत्र व मानचिन्ह घेऊन सन्मान करण्यात आला.

ज्ञान प्रबोधिनी, हराळी

जागतिक महिला दिन : सौर फाल्गुन १७ (८ मार्च) रोजी जागतिक महिला दिनानिमित्त उपासना मंदिरात महिला मेळावा आयोजित केला होता. येथे काम करण्याच्या महिला कर्मचारी, माजी विद्यार्थिनींचा गट व हराळी गावातील इतर महिला अशा मिळून एकूण ९४ महिलांची उपस्थिती या कार्यक्रमास होती. विविध खेळ, चर्चा आणि मा. लताताई व मा. सुजलताई यांचे मार्गदर्शन अशी कार्यक्रमाची रुपरेषा होती.

युवक विभाग, पुणे

या वर्षात एकूण सहा क्रीडा दलांना मा. संचालकांच्या भेटी झाल्या. संचालक भेटीच्या दिवशी दलाच्या वर्षभराच्या कामाचे निवेदन मा. संचालकांना करणे त्याचबरोबर दलाचे पुढील काळातील नियोजनाची प्रस्तावित मांडणी करणे असा हेतू असतो. वर्षभरात केलेल्या नियमित कार्यक्रमाचे कृतीरूप निवेदन सर्व दिलांची संचालक भेटीच्या दिवशी योजले होते. हे सर्व कार्यक्रम झाल्यावर मा. संचालकांनी तेथील मार्गदर्शक व विद्यार्थ्यांच्या गटाला मार्गदर्शन केले. या भेटींमध्ये एकूण ४०८ विद्यार्थी व ३५ मार्गदर्शक उपस्थित होते.

विस्तार केंद्र, डॉंबिवली

वाचक मेळावे : या महिन्यात छात्र प्रबोधनच्या शहरी आणि ग्रामीण दिवाळी अंकांवर आधारित वाचक मेळावे झाले. पाच शाळांमधील इ. ६वी ते ८वी च्या एकूण १६२ विद्यार्थ्यांसाठी मेळावे घेण्यात आले. प्रत्येक ठिकाणी समारोपात दोन पुस्तकांचे परिचय सांगून शेवटी ‘वाचन’ या विषयी ‘प्रतिज्ञा’ घेतली.